

Список использованных источников

1. Комаров, В.Ф. У озера: игровой комплект /В.Ф. Комаров. – Москва: Изд-во «Аргус», 1994. – 18 с.
2. Лопачук, О.Н. Основы экологии и экономика природопользования: игровые технологии /О.Н. Лопачук. – Мн:БГЭУ, 2005. – 60 с.
3. Лопачук, О.Н. Деловая игра «SWOT-анализ и стратегическое планирование» /О.Н. Лопачук //Устойчивое развитие: теория, методология, практика: учебник, под ред. Л.Г. Мельника. – Сумы: Университетская книга. – 2009. – С. 673-675.

Анотація. Лопачук О.Н. **Методичні аспекти організації керованої самостійної роботи магістрантів.** У статті розглядаються професійні компетенції, які формуються у магістрантів в рамках дисципліни «Державне управління природокористуванням і природоохоронною діяльністю». Проаналізована організація керованої самостійної роботи студентів. Показано можливості впровадження результатів науково-дослідної роботи в навчальний процес.

Ключові слова: ділова гра, проблемна лекція, професійні компетенції, керована самостійна робота.

Аннотация. Лопачук О.Н. **Методические аспекты организации управляемой самостоятельной работы магистрантов.** В статье рассматриваются профессиональные компетенции, которые формируются у магистрантов в рамках дисциплины «Государственное управление природопользованием и природоохранной деятельностью». Проанализирована организация управляемой самостоятельной работы студентов. Показаны возможности внедрения результатов научно-исследовательской работы в учебный процесс.

Ключевые слова: деловая игра, проблемная лекция, профессиональные компетенции, управляемая самостоятельная работа.

Abstract. Lopachuk O.N. **Methodological aspects of organization of the controlled independent work of students.** In the article are under consideration professional competence, which are formed of graduates in the discipline «State environmental management and environmental conservation». The organization controlled independent work of students analyzed. The possibilities of implementing the results of research work in the educational process shown.

Keywords: business game, problem lecture, professional competence, controlled independent work.

Юлія Люлькава

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, м. Суми, Україна

julia.lyulkova@ukr.net

Науковий керівник – О.В.Семеніхіна

АНАЛІТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ОСВІТИ

В сучасних умовах лавиноподібного зростання інформації професійну компетентність магістра освіти пов'язують із вмінням швидкого її відбору, аналізу, подання інформації.

Освітня практика і результати власних досліджень свідчать про те, що значна частина випускників магістратури галузі Освіта відчуває труднощі в організації власних науково-методичних досліджень, у використанні методів наукового пізнання, в умінні представляти власні наукові розробки, опрацьовувати результати педагогічного експерименту. Це є результатом недостатнього рівня сформованості у випускника навичок аналізу, навичок дослідницької діяльності, навичок використання статистичних методів в оцінці результатів тощо, тобто навичками аналітичної роботи.

Слід уточнити, що професійність майбутнього магістра освіти визначається у тому числі його вмінням планувати проведення досліджень, виконувати дослідницькі дії, аналізувати вхідні і вихідні дані, готовністю застосовувати різні новітні методи та методики для опрацювання одержаних результатів, що окреслює аналітичну компетентність фахівця.

У педагогічній літературі аналітична компетентність визначається, у загальному вигляді, як готовність і здатність до розв'язання професійних завдань [2]. Вона є головним компонентом здатності теоретизувати, знаходити причинно-наслідкові зв'язки між явищами, становить основу загальних здібностей і необхідна для успішного освоєння студентом-магістром різних видів діяльності. Саме тому формування аналітичної компетентності магістрів освіти ставить цілу низку завдань, розв'язання яких з необхідністю передбачає попереднє уточнення складових аналітичної компетентності.

Вітчизняними науковцями серед ключових компетентностей особистості виділено аналітичні. Підтвердженням цього є праці Н. Бібік, І. Єрмакова, О. Овчарук, І. Погорілої, О. Савченко та багатьох інших [2; 3; 4; 7]. Відзначимо також роботу О. Назначило, де приділена увага розвитку інформаційно-аналітичної компетентності викладача в процесі неперервної освіти. Автор пропонує структуру інформаційно-аналітичної компетентності фахівців як цілісну єдність когнітивного, операційного та рефлексивного компонентів [5, с. 42-43].

У психолого-педагогічній літературі деякі автори, зокрема С. Шевченко, С. Рубінштейн, О. Тихомиров, А. Ждан, А. Реан, Л. Столяренко, М. Гриньов зазначають, що навички аналізувати є основним інструментом наукового пізнання, у тому числі майбутніх магістрів [1; 3; 6].

Не зважаючи на досягнення в розробці проблеми формування готовності магістрів до професійної діяльності, аналітична компетентність магістрів освіти як педагогічна категорія не була предметом окремого дослідження. Саме тому формування аналітичної компетентності магістрів освіти вважаємо актуальною педагогічною проблемою розв'язання якої з необхідністю передбачає уточнення складових аналітичної компетентності.

Для ефективного здійснення професійної діяльності магістр освіти має оперувати широким спектром різноманітних знань, і, перш за все, знань з освітньої сфери. Він повинен знати і грамотно застосовувати на практиці технології статистичних і математичних досліджень; вміти користуватися інструментами, які дозволяють реалізувати ці знання при вирішенні конкретних професійних задач і на цій основі прогнозувати подальший розвиток освітньої установи; знати аналітичні методи (математичні; імовірнісні; статистичні; логічні; експертні; концептуальні та ін.).

Через це вважаємо, що аналітична компетентність характеризується:

– уміннями, пов'язаними з обробкою інформації. До них належать уміння аналізувати одержану інформацію, визначати її достовірність, актуальність, необхідність, цінність і доступність для застосування в навчально-виховному процесі; розуміння й уміння адекватно інтерпретувати тенденції розвитку інформаційного суспільства; володіння основами аналітичної переробки інформації; уміння працювати з різногалузевою інформацією; уміння діставати інформацію з різних джерел і презентувати її в зрозумілому вигляді; уміння використати технічні пристрої;

– уміннями дослідницької діяльності – це вміння аналізувати різноманітні педагогічні технології, методичні прийоми, передовий педагогічний досвід; знаходити теоретичне, науково-обґрунтоване рішення; обґрунтовувати проблему дослідження, користуватися психолого-педагогічною та методичною літературою, документами в галузі освіти для модернізації та вдосконалення навчально-виховного процесу; узагальнювати й переосмислювати власний досвід; аналізувати реальні соціальні явища й бачити їх значення для професійної діяльності; володіти методами наукового дослідження; здійснювати педагогічний експеримент, спрямований на з'ясування й коректування визначених проблем навчання; визначати й аналізувати вихідний рівень розвитку особистості; діагностувати зміни в рівні розвитку майбутніх фахівців; вивчати пізнавальні інтереси, можливості студентів, аналізувати мотиви їхньої навчальної діяльності;

– *аналітичними вміннями* – вміння здійснювати психолого-педагогічний аналіз педагогічного процесу; визначати рівні сформованості системи знань студентів; аналізувати особистий досвід професійної діяльності, роблячи з цього відповідні висновки; передбачати можливі недоліки власної професійної діяльності, способи їх запобігання.

Тому, під аналітичною компетентністю розуміємо інтегративну професійну якість особистості, яка відбиває, з одного боку, її здатність до організації дослідження, пошуку відповідних методик, ефективної роботи з ними з використанням процесів аналізу та синтезу; здатність на основі аналізу діяльності отримувати загальні показники та здійснювати оціночні висновки, здатність системно досліджувати та оцінювати ситуацію; здатність до застосування комп'ютерної техніки та телекомунікаційних технологій як інструментарію аналітичного дослідження і застосування їх при проведенні педагогічного експерименту та у професійній діяльності з метою прийняття правильних рішень.

Список використаних джерел

1. Зязюн І.А. Неперервний розвиток і саморозвиток педагогічної майстерності вчителя у післядипломний період / І. А. Зязюн // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. праць. – Київ-Вінниця : ТОВ Фірма «Планер», 2012. – Вип. 29. – С. 13-23.
2. Головань М.С. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду // Вища освіта України. – 2008. – №3. – С. 23-30.
3. Гриньова В.М. Професійна компетентність викладача вищого навчального закладу як результат сформованості його педагогічної культури / В. М. Гриньова // Вісник Дніпропетровського ун-ту економіки та права ім. А. Нобеля. Серія: Педагогіка і психологія. – 2011. – № 1 (1). – С. 14-22.
4. Жигло О.О. Критерії професійного зростання викладача ВНЗ / О.О. Жигло // Проблеми формування ціннісних орієнтирів професійної діяльності : зб. наук. пр. – Харків : Стиль-Издат, 2005. – С. 79-85.
5. Назначило Е.В. Развитие информационно-аналитической компетентности преподавателя в процессе непрерывного педагогического образования: дис. канд. пед. наук : 13.00.08 / Назначило Елена Валерьевна. – Магнитогорск, 2003.

Анотація. Люлькова Ю. Аналітична компетентність майбутніх магістрів освіти. У статті розглянуто одну з ключових компетентностей – аналітичну компетентність. Розкрито її значущість у підготовці магістрів освіти.

Ключові слова: магістр освіти, аналітична компетентність, аналітичні вміння.

Аннотация. Люлькова Ю. Аналитическая компетентность будущих магистров образования. В статье рассмотрена одна из ключевых компетенций – аналитическую компетентность. Раскрыто ее значение в подготовке магистров образования.

Ключевые слова: магистр образования, аналитическая компетентность, аналитические умения.

Abstract. Lyulkova Y. Analytical competence of future masters of education. In the article one of the key competences is considered – analytical competence. Its importance in the preparation of masters of education is revealed.

Key words: master of education, analytical competence, analytical skills.

Татьяна Манцерова, Дарья Лапченко

Белорусский национальный технический университет, г. Минск, Республика Беларусь
mantf@mail.ru

УПРАВЛЕНИЕ КАЧЕСТВОМ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ СТУДЕНТОВ ИНЖЕНЕРНО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ ВУЗОВ НА ОСНОВЕ КОМПЕТЕНТНОСТНОГО ПОДХОДА

Современный этап развития общества предъявляет особые требования ко всей системе образования в стране. Система высшего образования в Республике Беларусь в новых условиях должна в значительной степени быть нацелена на подготовку высококвалифицированных, конкурентоспособных, разносторонне развитых и востребованных специалистов. Это позволит вузам обеспечить устойчивое положение на рынке образовательных [1].

Теоретической методологической основой современного высшего образования является компетентностный подход, в рамках которого особое значение приобретает активная познавательная деятельность студентов, высокая степень самостоятельности в применении и пополнении знаний. Компетентностный подход акцентирует внимание на результате образования, причем в качестве последнего рассматривается не сумма усвоенной информации, а способность (готовность) специалиста действовать в профессиональной ситуации. Компетентность – это способность применять знания, умения и личностные качества для успешной деятельности в определенной области. Компетентностный подход заключается в развитии у студентов набора ключевых компетенций, которые определяют его успешную адаптацию в профессиональной среде и обществе, таких как инициатива, сотрудничество, способность к работе в группе, коммуникативные способности, умение учиться, оценивать, логически мыслить, отбирать и использовать информацию.

Тенденции в экономике, вызванные как макроэкономическими, так и внутренними, микроэкономическими факторами, оказывают влияние и на систему высшего и среднеспециального образования в стране. Наблюдаемый спад промышленного производства с одной стороны, и, как следствие, рост предприятий сферы услуг, вызывают повышенный интерес будущих студентов и их родителей к специальностям, находящимся на стыке экономики и техники, а именно инженерно-экономическим специальностям. Подготовка инженеров-экономистов для ключевых отраслей национальной экономики (энергетика, строительство, автомобильный транспорт, машиностроение и др.) уже более полувека осуществляется в Белорусском национальном техническом университете (БНТУ) – ведущем техническом ВУЗе Республики Беларусь, не имеющих аналогов среди других ВУЗов страны. БНТУ сегодня – это не только 16 факультетов, более 70 филиалов кафедр на предприятиях реального сектора экономики, но и Международный институт дистанционного образования.

Обеспечение качества профессиональной подготовки специалистов в системе высшего образования достигается контролем качества ресурсов, качества учебного процесса и качества конечного результата. Обобщение и анализ работы приемной комиссии БНТУ за ряд лет показывает, что исходным пунктом в оптимизации системы подготовки кадров высокой квалификации является постоянная работа с абитуриентами. Ключевыми задачами в этом направлении являются непрерывное совершенствование профориентации, развитие и сочетание различных форм подготовки абитуриентов. В целях оказания психолого-информационной поддержки молодежи на основных этапах профессионального самоопределения и привлечения абитуриентов к поступлению на специальности БНТУ создан отдел профориентационной работы, который входит в состав Института интегрированных форм обучения и мониторинга образования БНТУ, который в своей работе применяет как активные, так и пассивные методы. Практика проведения профориентационной работы на кафедре «Экономика и организация энергетики» БНТУ показала, что весьма актуальным является сочетание как активных, так и пассивных методов профориентации. Так, за последние четыре года кафедра ежегодно видоизменяет информационный листок по специальности с целью актуализации информации, как о будущей специальности, так и о предметах учебного плана специальности. Информацию о специальности будущие инженеры-экономисты получают в основном из интернета. Кафедра активно пропагандирует достижения своих студентов и выпускников, размещая информацию об участии в конференциях, победах студентов на